

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยให้เกิดการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งในด้านของร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา กล่าวคือในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ในวิชาการต่าง ๆ การพัฒนาการใช้ความคิดและสติปัญญาของประชาชน การปรับปรุงแก้ไข พฤติกรรมของประชาชนให้อยู่ในวิถีทางที่ถูกต้อง การสร้างทัศนคติค่านิยมที่ถูกต้อง เอื้อต่อ การพัฒนาตนเองและประเทศชาติ และการสร้างมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมในชีวิตของ ผู้เรียน (เกรียงศักดิ์ เกรียงศักดิ์, 2543, หน้า 21) และฝึกฝนพัฒนาคนให้รู้จักดำเนินชีวิตอย่าง ถูกต้องดีงาม ในด้านการแสดงออกทางกายและวาจา ด้านคุณภาพ สมรรถภาพและสุขภาพจิต และ ฝึกฝนพัฒนาในด้านปัญญา (พระธรรมปีกุล (ปล. อ. ปยุตโต), 2541, หน้า 13)

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ บุคคลจะดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพจะต้องเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพแห่งการเรียนรู้ มีเจตคติ ค่านิยมเกี่ยวกับการเรียนที่ดี การเรียนรู้ช่วยทำให้ ผู้เรียนมีความสุข เรียนรู้ที่จะเรียน เรียนรู้ที่จะทำ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้ในสังคม ปัจจุบัน เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานการณ์อย่างต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต ซึ่งผู้สอนต้องสร้าง ศรัทธาและปัญญาให้กับผู้เรียน ได้สั่งสมประสบการณ์การเรียนให้พัฒนาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ที่จะแสวงหาความรู้ได้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีสามาธิและรู้จักความคุ้ม คุณเอง ผู้สอนอยู่ในฐานะที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักเป้าหมายการศึกษาและ เป้าหมายชีวิต และรู้จักใช้เวลา รวมทั้งชี้แนะนำอบรมสั่งสอนในการครองตนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น (วิชัย วงศ์ใหญ่, 2542, หน้า 15)

การศึกษาของมนุษย์เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นการเรียนรู้จะช่วย พัฒนาคนทั้งร่างกายและจิตใจให้มีคุณภาพ มนุษย์และธรรมชาติสร้างเหล่าเรียนรู้ที่จะช่วยให้ สามารถเรียนรู้ และเกิดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ตามความต้องการทุกเพศ ทุกวัย ทุกเวลา ทุกสถานที่ โดยไม่จำกัด ในยุคโภกภัณฑ์การรับรู้ข่าวสารข้อมูลเรื่องราวความก้าวหน้าเป็นไปอย่าง รวดเร็วทันสมัย จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคนไทยให้เป็นผู้ไฝเรียน ไฟรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ เพื่อ ปรับเปลี่ยนตัวเองให้อยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2543, หน้า 25)

การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา กิจกรรมการเรียนการสอนถูกกำหนดขึ้น โดยผู้สอน นั้นคือเป็นการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นที่ครุนาภกว่าผู้เรียน การประเมินผลเน้นความรู้ที่ครุนของผู้เรียนต้องเรียนตามตำรา เรียนตามคำสั่งของผู้สอน ตารางเรียนก็ถูกกำหนดโดยผู้สอน ผู้เรียนไม่มีสิทธิเลือกที่จะเรียนรู้เอง การเรียนการสอนมุ่งเน้นการท่องจำเพื่อสอนมากกว่าการเน้นให้ผู้เรียนรู้จักกิจ วิเคราะห์ เพื่อการแก้ปัญหาและการส่วงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งไม่สามารถปลูกฝังการรักที่จะเรียนรู้ลดลงชีวิต อันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญมากในยุคปัจจุบัน ข่าวสารและสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน (ผลสัมฤทธิ์ โพธิ์ศรีทอง, 2542, หน้า 10-17) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ และการเพิ่มขึ้นของนวัตกรรมทางการศึกษา เช่น การมีสุนทรีย์การ ทางวิชาการ ห้องเรียนแบบเปิด การเรียนแบบไม่แบ่งชั้น เป็นต้น ล้วนแต่ให้ผู้เรียนต้องรับผิดชอบ และส่วงหาความรู้ด้วยตนเองทั้งสิ้น (วิชัย วงศ์ไพบูลย์, 2542, หน้า 56) แนวความคิดเกี่ยวกับการ เรียนรู้เชิงการเรียนหรือการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) จึงเป็นทักษะสำคัญ ที่สุดที่ต้องพัฒนาให้เกิดกับผู้เรียนในยุคที่การศึกษาเป็นปัจจัยที่ 5 และการศึกษาเกิดขึ้นอย่าง หลากหลายไม่เพียงแต่ในโรงเรียนเท่านั้น (ศักวินทร์ สุวรรณโรจน์, 2542, หน้า 19)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนเรื่อง แนวการจัดการศึกษาต้องขึ้นหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือ ว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและศักยภาพ การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความ เห็นชอบของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งจากการวิเคราะห์จุดเน้นของการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐาน ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการส่วงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิตและทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อนองเองได้ ด้วยชีวิตอย่าง มีคุณธรรมและศักดิ์ศรี พัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ได้อย่างเหมาะสม คุณสมบัติดังที่กล่าวมานี้คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน ให้หันมาเน้น กระบวนการเรียนรู้ว่าเป็นหัวใจในการพัฒนาผู้เรียน โดยต้องการให้ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาและสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนด้วยการนำตนเอง จะช่วย ให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น และการเรียนรู้ที่มีพัลส์ความคิด มากที่สุด เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง สิ่งที่ตนเองชอบและ สนใจ จะทำให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมยุคสารสนเทศ ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข (วิชัย วงศ์ไพบูลย์, 2542, หน้า 56)

การศึกษาในปัจจุบันเน้นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ รักกิจกรรมศึกษาค้นคว้า แสดงหัวความรู้ นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของตนเองให้สามารถเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง นำไปสู่การเรียนรู้อย่างดีอื่นนอกจากชีวิต การเรียนยกใหม่จึงเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ไม่ใช่ความรู้ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเท่านั้น การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นอีกแนวทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนกันคัวด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นการสอนของครูจึงควร ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียน เปิดโอกาสให้ได้คิดอย่างอิสระมีเหตุผล มีความรับผิดชอบและรู้จักการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่คนเราอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มสังคม การเรียนรู้จึงควร ให้ผู้เรียนรู้จักการค้นพบด้วยตนเอง และในส่วนตัวของผู้เรียนควรจะมีคุณสมบัติบางประการ คือ มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หรือคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หากทราบระดับขององค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของแต่ละบุคคลในระดับใดก็จะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถสร้างสภาพเอื้อและสนับสนุนให้บุคคลมีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่เพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่การประสบผลสำเร็จทางการศึกษา

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นกระบวนการเรียนชี้ผู้เรียนแต่ละคนมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง (อาจอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ตาม) ตามแนวคิดของโนลส์ (Knowles, 1975) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการวิเคราะห์ความต้องการ (2) ด้านการกำหนดคุณมุ่งหมายในการเรียน (3) ด้านการวางแผนการเรียน (4) ด้านการแสวงหาแหล่งวิทยาการ และ (5) ด้านการประเมินผลการเรียน การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ไม่ใช่ลักษณะที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราว แต่เป็นพื้นฐานความสามารถของมนุษย์ที่จะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยใช้แนวคิดของโนลส์ทำการวิจัยครั้งนี้ เพราะมีความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยบุคคลแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบัน

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ถ้าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พื้นฐานทางการเรียนจะดี สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและมีโอกาสฝึกฝนกันคัวด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียน เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของโนลส์ (Knowles, 1975) ตลอดจนงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นพื้นฐานในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

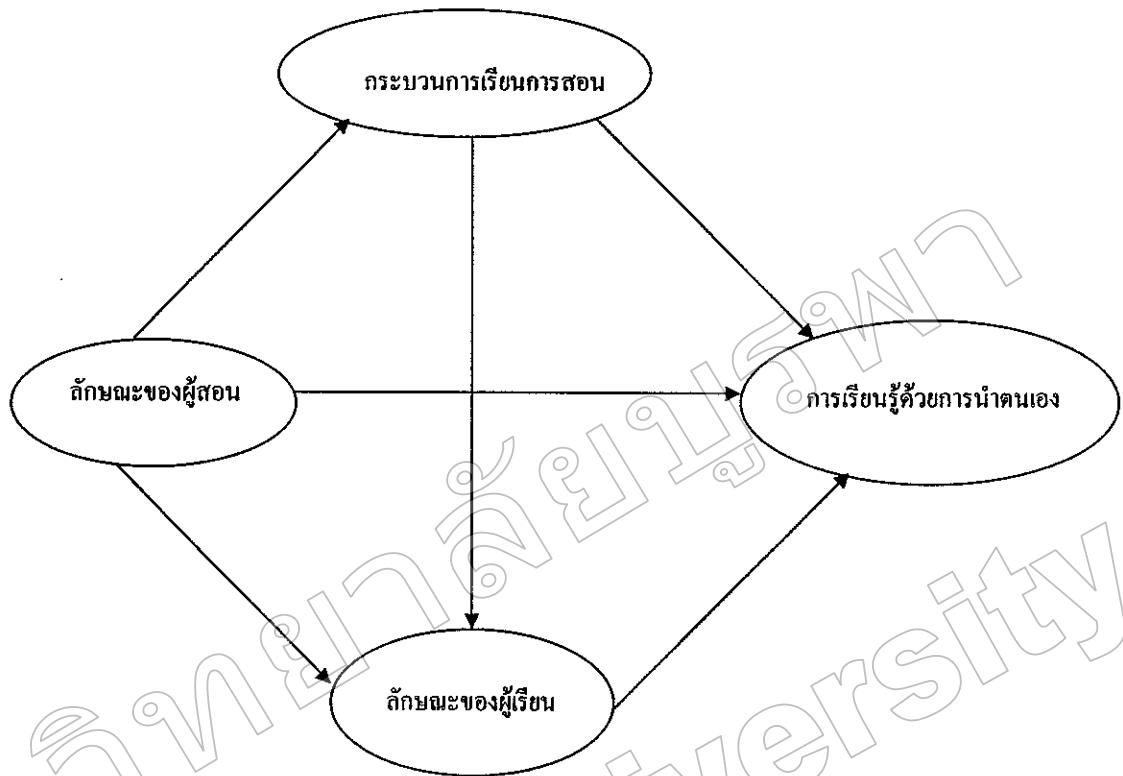
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เมื่อจากผู้เรียนในระดับชั้นนี้เป็นผู้ซึ่งกำลังเตรียมความพร้อมในการที่จะไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จึงควรสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำข้อค้นพบที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนของมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโน้ตเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโน้ตเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานของการวิจัย

การพัฒนาโน้ตเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัย ก็คัดเลือกตัวแปรและกำหนดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโน้ตเดลจากแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของโนลส์ (Knowles, 1975) ปรากฏว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองน่าจะชี้นอยู่กับตัวแปรค้านลักษณะของผู้สอน ได้แก่ วิธีการสอน ความสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้เรียน และบุคลิกลักษณะของผู้สอน ตัวแปรค้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ เมื่อหัววิชา การจัดเวลาเรียน บรรยายภาคใน การเรียน กิจกรรมในการเรียน และสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และตัวแปรค้านลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ การเป็นผู้ชอบรับคนเอง การวางแผนที่เป็นระบบ แรงจูงใจในการเรียน ความสามารถประเมินตนเองได้ ลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์ การขัดหยุ่นในการเรียน และความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งองค์ประกอบของลักษณะของผู้เรียนเป็นแนวคิดของส凯เจอร์ (Skager, 1978) และผู้วิจัยตั้งสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แสดงดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 โนมเดลสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ด้วยการนำเสนอของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพล
เชิงสาเหตุต่อการเรียนรู้ด้วยการนำเสนอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยตั้งสมมติฐาน
ได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ลักษณะของผู้เรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการเรียนรู้ด้วยการนำเสนอ
สมมติฐานข้อที่ 2 ลักษณะของผู้สอน มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้
ด้วยการนำเสนอ โดยมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านทางลักษณะของผู้เรียน และระบบการเรียน
การสอน

สมมติฐานข้อที่ 3 กระบวนการเรียนการสอน มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ
การเรียนรู้ด้วยการนำเสนอ โดยมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านทางลักษณะของผู้เรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้สอนและผู้บริหาร ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตรและพัฒนาระบวนการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีประสิติพิเศษมาอยู่ใน
2. เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการหาวิธีพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 22,426 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 400 คน

3. ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

3.1 ตัวแปรภายนอก 3 ตัวแปร ได้แก่

3.1.1 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

3.1.2 กระบวนการเรียนการสอน

3.1.3 ลักษณะของผู้เรียน

3.2 ตัวแปรภายใน 1 ตัวแปร ได้แก่

3.2.1 ลักษณะของผู้สอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) หมายถึง วิธีการเรียนที่ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยเกิดจากความต้องการของผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายนี้ การวางแผนการเรียนอย่างเป็นระบบ สร้างหัวแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ตามความสนใจของตนเอง ตลอดจนมีการประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การวางแผนการเรียน การสำรวจแหล่งวิทยาการ และการประเมินผลการเรียน

ลักษณะของผู้สอน (Instructor Characteristics) หมายถึง การรับรู้หรือความรู้สึกของนักเรียนต่อการปฏิบัติและการแสดงออกของผู้สอนที่บ่งบอกถึงความสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้เรียนให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ มีความเข้าใจและเอาใจใส่ต่อผู้เรียน มีวิธีการสอนหลากหลายวิธี โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้อ่อน懦ความสัมภាន ให้คำแนะนำหรือชี้แนะในสิ่งที่ถูกต้อง บุคลิกลักษณะของผู้สอน นำการพนับถือ โดยวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ วิธีการสอน ความสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้เรียน และบุคลิกลักษณะของผู้สอน

กระบวนการเรียนการสอน (Learning Process) หมายถึง การรับรู้หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สนใจ การจัดเวลาเรียนที่เหมาะสม บรรยายในการเรียนที่มีความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น มีการวางแผนร่วมกัน สามารถยึดหุ่นตามความสามารถของผู้เรียน มีกิจกรรมในการเรียนหลากหลายวิธี และสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนเหมาะสม โดยวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ เนื้อหาวิชา การจัดเวลาเรียน บรรยายในการเรียน กิจกรรมในการเรียน และสื่อที่ใช้ในการเรียน การสอน

ลักษณะของผู้เรียน (Student Characteristics) หมายถึง ความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียนต่อตนเองในการเป็นผู้ข้อมรับตนเอง มีการวางแผนในการเรียนที่เป็นระบบ มีแรงจูงใจในการเรียน สามารถเรียนรู้ได้โดยปราศจากสิ่งกวนหรือสิ่งจูงใจภายนอก เช่น รางวัล เป็นต้น สามารถประเมินตนเองได้ว่าจะเรียนได้ดีแค่ไหน มีลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์ มีความสนใจ มีการยึดหุ่นในการเรียนรู้ และมีความเป็นตัวของตัวเอง คุ้มครองตนเองได้ โดยวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัวแปร ได้แก่ การเป็นผู้ข้อมรับตนเอง การวางแผนที่เป็นระบบ แรงจูงใจในการเรียน ความสามารถประเมินตนเองได้ ลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์ การยึดหุ่นใน การเรียน และความเป็นตัวของตัวเอง